

KERETMUNKA

Zoran Pavelić kiállítása, március 8-31.

Zoran Pavelić a horvátországi Eszéken született 1961-ben. A zágrábi Művészeti Akadémia festészeti szakán végzett 1998-ban. Olajképek és szobrok restaurálásával foglalkozik. A Mocsár (Močvara) nevű szabad szerveződésű művészeti csoport alapítója Pélmonostoron, Baranyában, 1988-ban.

Pavelić munkáit egyrészt a társadalmi-politikai érzékenység, másrészt az összetett mediális felállás jellemzi. *Keretmunka* című kiállítása hang- és képtechnikán alapuló multimediális együttes.

Első hallásra némi megütközést kelthet, hogy egy alapvetően hagyományos művészeti szakon végzett alkotó – festő és restaurátor – multimédiával is foglalkozik, ám ha jól megnézzük, ma ez nemcsak hogy nem számít kirívónak, hanem már-már követelménynek tekinthető. A klasszikus és az új médiumok összefonódása, egyidejűsége mindennapi jelenséggé vált a kortárs művészetben. A festő nem csupán végzett tárgya területén mozog otthonosan, hanem az akció- és performanszművészetben, az installációs műfajban és a digitális világban úgyszintén helyt kell állnia. Az oktatási intézmények és a képzés módszerei képtelenek követni a gyorsuló

változásokat, amelyek napjaink művészetére jellemzőek, ezért az alkotóknak önerőből és önállóan kell lépést tartaniuk a korról.

Pavelić sokoldalú művészi alkat, aki különösen érzékeny a társadalmi és a szociális mozgásokra, ezért nem hagyhatja reakció nélkül azokat a külső körülményeket, melyek hatással vannak az alkotó egzisztenciális helyzetére és tudati állapotának formálódására. Idézet következik Ivana Mance művészettörténész tollából: „Pavelić ikonográfiai rendszere a művészet és a társadalom egymásrautaltságának az általános ideájára épül... [...] Egy bonyolult, összetett jeltani univerzumot hoz létre, egy olyan jelrendszert, amelyben semmi sem tekinthető egyértelműnek és ahol a felgyülemlett értelmi többlet határozottan ellenáll a gondolati leegyszerűsítés általános módszerének. Pavelić jelrendszere nehezen cserélhető fel az azonosságnak ama körén kívül, melyet az alkotó saját munkálkodásával teremt meg.”

A *Keretmunka* című kiállítás egy kisebb visszatekintés, és az alkotó 2015-ös nagyszabású zágrábi kiállításának anyagából merít. Az itt látható munkák fő jellemzője az intertextualitás, az appropriáció avagy a kisajátítás, továbbá az a fajta behálózottság, amely az egyén és a társadalmi valóság kapcsolati viszonyrendszerére épül. A kisajátítás mostanság igencsak népszerű elvét érvényesíti például az a sorozata, amelyben lemezborítók címdoldalát festi át, kapcsolatokat keresve kortárs horvát és nemzetközi művészek gondolatvilágával. Mladen Stilinović, Tomislav Gotovac, Goran Trbuljak neve a magyar közönség számára sem hangzik idegenül. Ezzel a gesztussal Pavelić megerősíti azt a kontextust, amelynek ő maga is a szerves része.

Munkáiban ott van a figyelem és a törődés mások iránt. Magatartásának ez a fajta megnyilvánulása általános emberi síkra emelkedik egyik itt hallható fonetikus alkotásában, amely abból áll, hogy különféle nyelveken ugyanazt a mondatot halljuk: „Senki sem lehet biztonságban!”

SZOMBATHY BÁLINT

